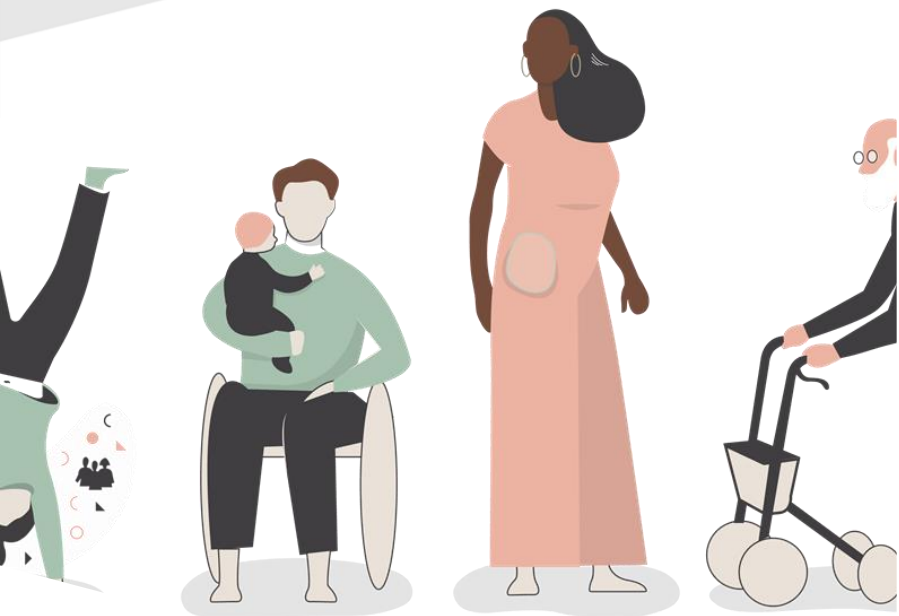

Hva handler funksjonshemmedes rettigheter om?

Fagdirektør Maren Anna Lervik

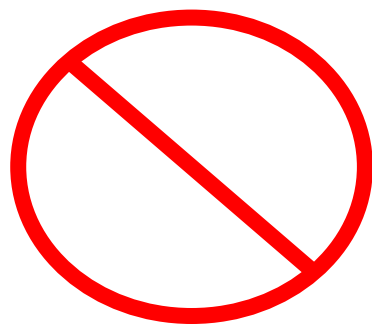

11. mai 2022

Likestilling av ungdom med funksjonsnedsettelse

- > Krav fra ungdomsråd til kommuner
 - Tilrettelegging (individ)
 - Uu og tilgjengelighet (generell)
 - Kunnskap
 - Informasjon
- > Viktige lærepunkter
 - Verdien av fellesskap
 - Fritid er viktig!
 - Medvirkning er avgjørende

1.

»Jeg har nærmest opgivet at udforske byen«

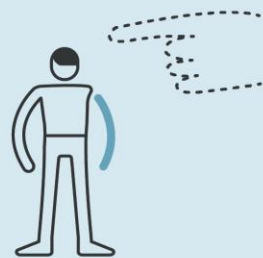
Astrid Siemens Lorenzen drømmer om et ungdomsliv, hvor hun også kan shoppe i Indre By eller føle sig velkommen på natklubben. Og have mere end én svømmehal at kunne vælge mellem. [Mød hende her.](#)

CRPD skal sikre likestilt tilgang til menneskerettighetene for personer med funksjonsnedsettelse

Selvbestemmelse

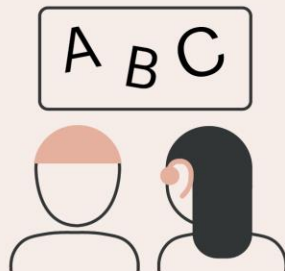
Ikke-diskriminering

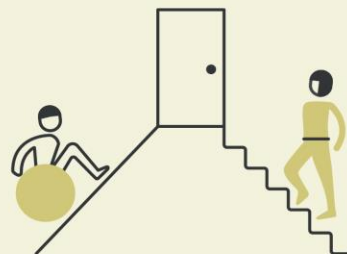
Deltakelse & inkludering

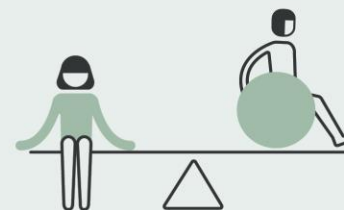
Respekt for forskjeller

Like muligheter

Tilgjengelighet

Likestilling

Respekt for utviklingsmulighetene og identiteten til barn

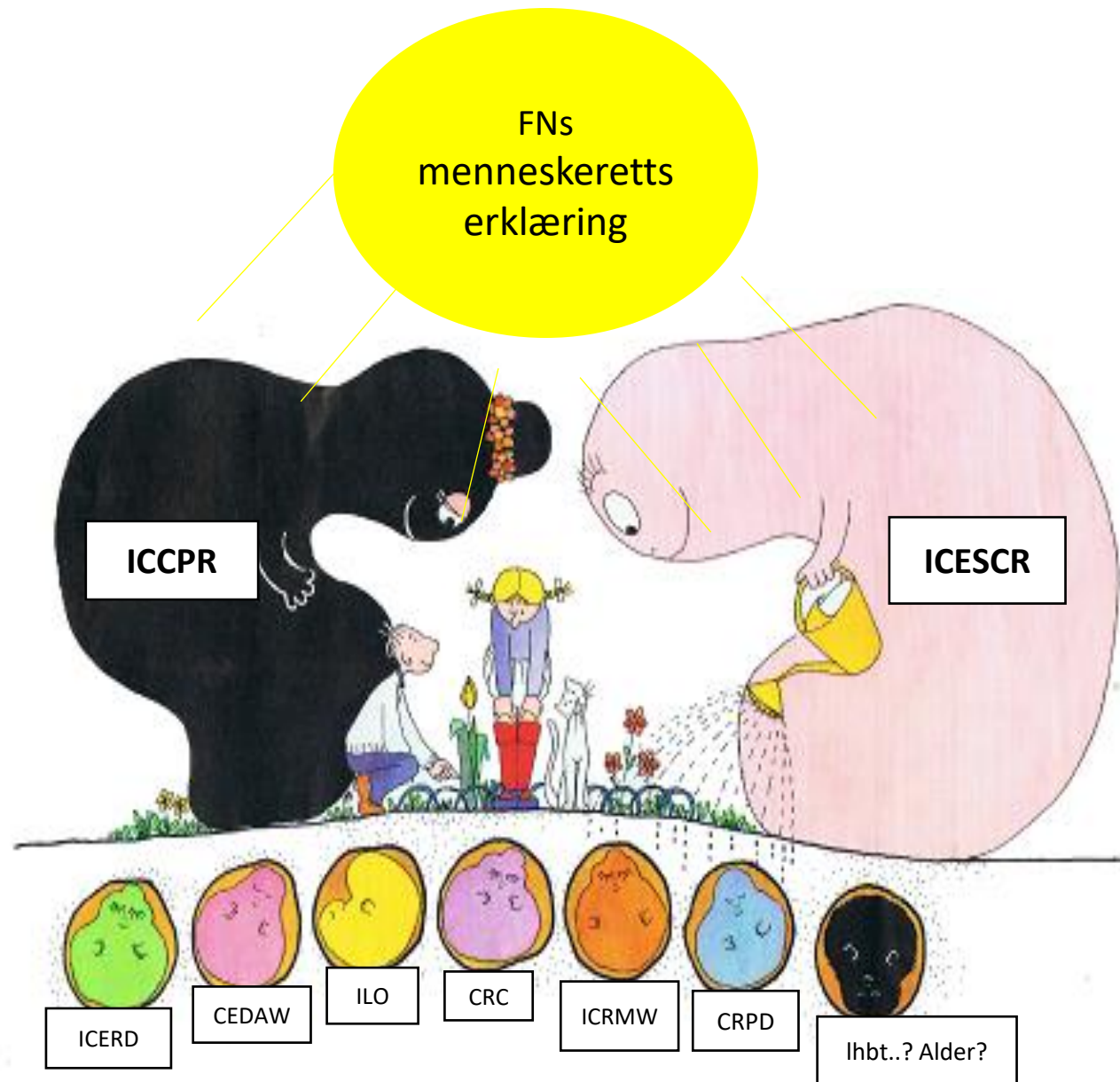
Hva er funksjonsnedsettelse?

”

Variasjoner i funksjonsevnen er naturlig del av det menneskelige mangfold. Alle mennesker, uavhengig av kognitive, intellektuelle, psykiske, fysiske eller sensoriske forutsetninger, er likeverdige og har de samme grunnleggende behov og menneskerettigheter

FNs menneskerettskonvensjonsfamilie

Hva er menneskerettigheter?

- > Dokument som sier **hvordan**
- > **Hvorfor** står i dokumentets fortale
- > «alle medlemmer av menneskeslekten har en iboende verdighet og verdi»
- > «dette er grunnlaget for frihet, rettferd og fred i verden»
- > **Hvordan** står i dokumentets bestemmelser, artikler
- > Myndighetenes plikt - «respect, protect, promote»

HVORFOR tar utgangspunkt i det menneskelige

- Hva er spesielt med mennesker, som gir grunnlag for rettigheter?

HVA beskytter menneskerettighetene?

Frihet

Verdighet

Frihet fra tvang
Privatliv
Selvbestemmelse

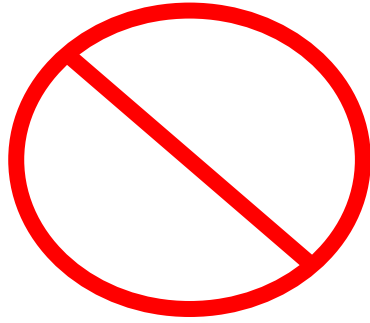
Utvikle evner
Delta i samfunnet

Grunnleggende diskriminering i tilgang til menneskerettighetene

I bunn og grunn - nekte en person menneskelighet og å være et helt menneske

- > Nekte en person frihet og autonomi
- > Nekte en person retten til å utøve vilje
- > Nekte en person å utvikle seg
- > Nekte en person respekt og deltakelse

1.

»Jeg har nærmest opgivet at udforske byen«

Astrid Siemens Lorenzen drømmer om et ungdomsliv, hvor hun også kan shoppe i Indre By eller føle sig velkommen på natklubben. Og have mere end én svømmehal at kunne vælge mellem. [Mød hende her.](#)

«uforholdsmessig byrde»

- > CRPD-utvalget – rettigheter kan begrenses dersom oppfyllelse er uforholdsmessig byrdefullt.
- > Men dette krever grundige overveielser av om forskjellsbehandling er saklig, nødvendig og forholdsmessig

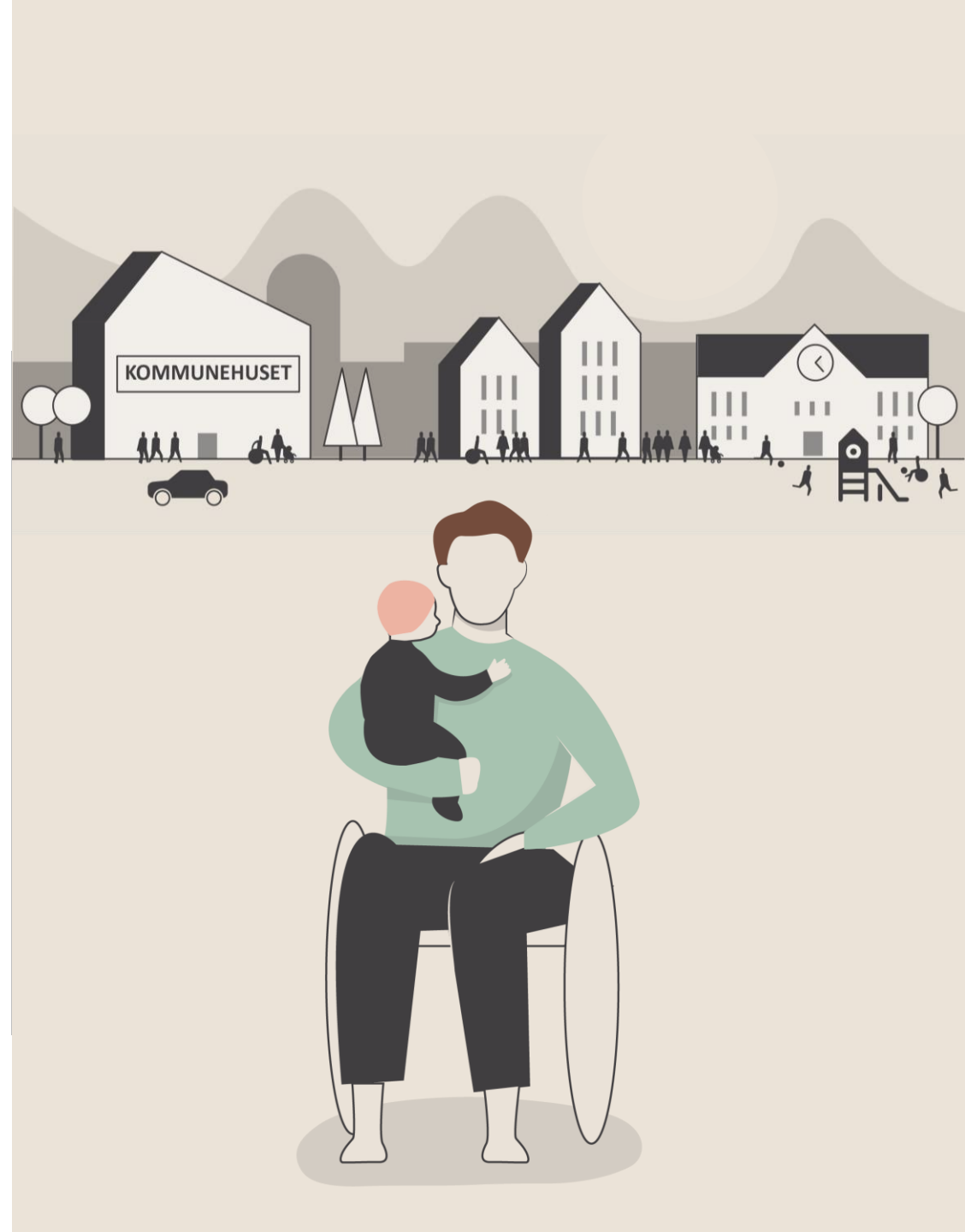
Status funksjonshemmedes menneskerettigheter

- > Ulovlig tvang
- > Manglende beskyttelse
- > Må dele intime personopplysninger
- > «All inclusive» tjenester
- > Mindre valgfrihet og mangelfull tilrettelegging i skole og utdanning
- > Fysiske og teknologiske barrierer for deltakelse

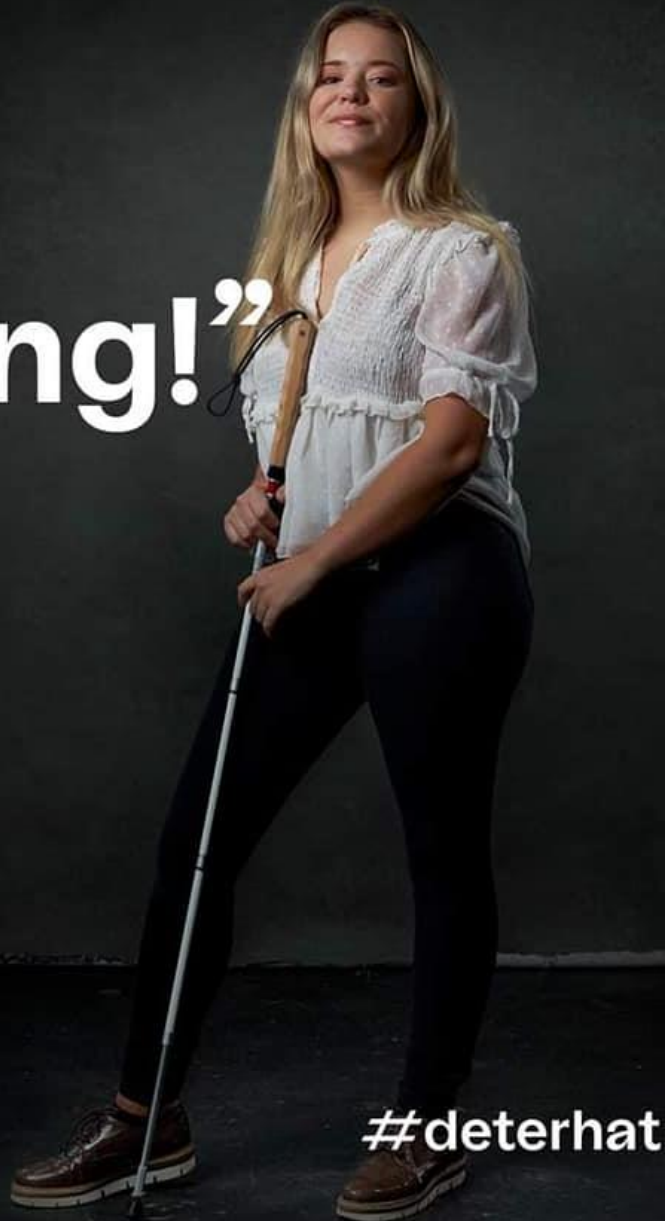
Vi vet også at....

- > Institusjoner, innretning og strukturer er tilpasset en «normalmodell» og ikke mangfoldet av mennesker (diskriminerende barrierer)
- > Barnehage, skole, helse, arbeid, bolig...
- > Dette reproducerer og skaper barrierer, og hindrer likestilte muligheter for deltakelse
- > Sortering av mennesker basert på egenskaper som er valgt og definert av andre

“J*vla
K[redacted]ing!”

#deterhat

Holdninger

- Et utilgjengelig samfunn skaper kostnader
- En oppfatning av funksjonsnedsettelse som et menneskelig avvik individualiserer ansvar
- KS: «Brukere med særlig høye kostnader i pleie- og omsorgstjenestene – hvem er de, og hva betyr de for kommunale utgifter?»
- Funksjonshemmede utsettes for hat

Foto:

Hva sier CRPD?

1. Offentlige myndigheter skal sikre likestilt tilgang til menneskerettighetene
2. Myndighetene skal jobbe for bevisstgjøring og bekjempe stereotypier
3. Myndighetene skal fjerne diskriminerende barrierer, og bygge opp et samfunn som er tilpasset hele mangfoldet i befolkningen
4. ...og tilby nødvendig støtte for å ivareta den enkeltes menneskerettigheter

E-læringskurs om CRPD

Kurset gir en innføring i:

- hva konvensjonen er og hvorfor den er viktig
- CRPDs grunnleggende prinsipper
- hvordan man kan anvende konvensjonen i praksis i egen arbeidshverdag

Målgruppe: alle kommunalt ansatte

Veiledningsmaterieill

- > CRPD-veileder på nett: bufdir.no/crpd
 - Artikkel 7, 19, 21, 24, 25/26, 27, 29 og 30
- > Støtttemateriale
 - Caser
 - Kommunikasjonsguide og kommunikasjonsprinsipper
- > Rettighetsprat

Bufdir

Søk Q Meny ☰

< Veiledere, retningslinjer, faglige anbefalinger og rutiner

INNHOLDSFORTEGNELSE

- Om CRPD
- Ansvar og forpliktelser
- Hvordan skal konvensjonen brukes?
- Ressurser i arbeidet
- Artikkel 7: Barn med nedsatt funksjonsevne
- Artikkel 19: Retten til et selvstendig liv og til å være en del av samfunnet
- Artikkel 21: Ytringsfrihet

Utarbeidet av: Bufdir
Publisert: 23. juni 2021

CRPD – veiledning til FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne

Skriv ut veileder

Om CRPD

Hva er CRPD?

FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD) ble vedtatt av FNs generalforsamling i 2006 og trådte i kraft i 2008. Konvensjonens hovedmålet er å sikre at personer med funksjonsnedsettelse får oppfylt sine menneskerettigheter. Norske myndigheter har vært forpliktet til å følge konvensjonen siden Norge ratifiserte den i 2013.

Denne veilederen er utarbeidet med kommunene som hovedmålgruppe.

[Se introduksjonsfilm om CRPD her.](#)

Til topp ^

Åpne alle

Norges institusjon for menneskerettigheter

- > Kurs, rapporter og veiledere:
 - www.Nhri.no/temaer/kommuner
- > Sjekkliste til hjelp for kommunenes arbeid med menneskerettighetene:
 - [Sjekkliste-nar-du-vurderer-angripe-inn-i-rettigheter.pdf \(nhri.no\)](http://www.nhri.no/Sjekkliste-nar-du-vurderer-angripe-inn-i-rettigheter.pdf)
 - [Sjekkliste-for-a-sikre-menneskerettighetene-i-kommunens-arbeid.pdf \(nhri.no\)](http://www.nhri.no/Sjekkliste-for-a-sikre-menneskerettighetene-i-kommunens-arbeid.pdf)

Bufdir